

Sammanfattning

Rökvanor

Under 2024 hade 11 procent av befolkningen 17–84 år rökt cigaretter vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Det var ungefär lika vanligt att röka dagligen (6 procent) som sporadiskt (5 procent).

Rökning var lika vanligt bland män och kvinnor. Det var vanligare i den yngsta åldersgruppen 17–29 år, vilket framför allt gäller den sporadiska rökningen. Störst andel dagligrökare fanns i åldersgruppen 50–64 år.

Dagligrökningen har minskat kraftigt sedan 2003, medan den sporadiska rökningen har legat på en mer oförändrad nivå. Sedan 2019 har den sporadiska rökningen dock minskat något bland män. Dagligrökningen har minskat mest bland kvinnor och personer i åldersgruppen 17–29 år.

Mängden cigaretter rökarna själva uppger att de röker har minskat de senaste 20 åren, från en genomsnittlig årskonsumtion på cirka 4 500 cigaretter per dagligrökare år 2003, till 3 500 år 2024. Sedan 2019 har nedgången varit störst i åldersgruppen 17–29 år. Nedgången har varit ungefär lika stor bland rökande män och kvinnor.

Snusvanor

Under 2024 hade 21 procent av befolkningen snusat (antingen brunt eller vitt snus) vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Det var betydligt fler dagliga användare (18 procent) än sporadiska (3 procent).

Det var betydligt vanligare att män snusade (29 procent) än att kvinnor gjorde det (13 procent). Det var vanligare bland yngre personer, för att sedan bli mindre vanligt med stigande ålder.

Sedan 2011 har andelen snusare ökat. Störst har uppgången varit bland kvinnor där det skett en tredubbling, från 4 procent år 2007 till 13 procent år 2024. Detta var dock samma nivå som uppmättes året innan. Relativt sett har uppgången varit störst i åldersgruppen 65–84 år, där andelen dagligsnusare har fördubblats de senaste 15 åren.

Antalet snusdosor som snusarna själva uppger att de snusar har under perioden 2007–2018 legat på en relativt stabil nivå, omkring 200 dosor per dagligsnusare och år. Sedan 2019 har det dock skett en uppgång. År 2024 låg årskonsumtionen på 239 dosor per dagligsnusare. Uppgången har varit likartad bland män och kvinnor och störst bland personer i åldersgruppen 65–84 år.

Nya nikotinprodukter

Vitt snus

Under 2024 hade 11 procent av befolkningen snusat vitt snus vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Omkring 8 procent var dagliga användare och 3 procent sporadiska.

Vitt snus är något vanligare bland män (12 procent) än bland kvinnor (10 procent), men skillnaderna är betydligt mindre än för brunt snus. Det var klart vanligast i den yngre delen av befolkningen.

Andelen som använder vitt snus har ökat från 7 procent år 2021 till 11 procent år 2024. Det är framför allt den dagliga användningen som har ökat. Uppgången har skett bland både män och kvinnor och i samtliga åldersgrupper.

Vejping

Under 2024 hade 5 procent av befolkningen vejpat vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Knappt 4 procent var sporadiska användare och drygt 1 procent dagliga.

År 2024 var det lika vanligt bland män och kvinnor men klart vanligast i den yngsta åldersgruppen 17–29 år (14 procent). Vejping har ökat sedan 2021, framför allt i den yngsta åldersgruppen. År 2024 syntes dock en liten nedgång i denna grupp men de ligger fortfarande på högre nivåer än före 2021.

Upphettade tobaksprodukter

Användning av upphettade tobaksprodukter är fortfarande ovanligt i Sverige. Under 2024 hade 0,2 procent av befolkningen använt upphettad tobak vid minst ett tillfälle den senaste månaden.

Den totala andelen som använder nikotin

Under 2024 hade 30 procent av befolkningen antingen rökt, snusat, vejpat och/eller använt upphettad tobak vid minst ett tillfälle den senaste månaden.

Det var vanligare bland män (36 procent) än bland kvinnor (22 procent). Det var även vanligast i den yngsta åldersgruppen 17–29 år, för att sedan bli mindre vanligt med stigande ålder.

Den totala andelen tobaks- och nikotinanvändare ökade mellan 2011–2020. Under de senaste åren har det legat på ungefär samma nivå. Uppgången har varit störst i åldersgruppen 17–29 år.

Omkring 6 procent uppgav att de använt två eller fler nikotinprodukter under de senaste 30 dagarna. Den vanligaste kombinationen är att både ha rökt cigaretter och snusat, vilket 3 procent uppgav.

Sociodemografiska skillnader

Totalt sett är nikotinanvändning vanligast bland personer med förgymnasial utbildning, samt bland personer med svensk bakgrund. Skillnaderna mellan olika typer av boendekommuner är små, men andelen nikotinanvändare är något högre i mindre städer och på landsbygden.

Snus (oavsett sort) är vanligare bland personer med svensk bakgrund jämfört med utländsk bakgrund. Även vitt snus är vanligare bland kvinnor med svensk bakgrund jämfört med kvinnor med utländsk bakgrund. Män med utländsk bakgrund röker cigaretter i högre utsträckning än män med svensk bakgrund, medan vejping inte skiljer sig nämnvärt mellan grupperna.

Geografisk sett är nikotinvanorna relativt jämnt fördelade mellan olika typer av kommuner. Ett undantag är snus, som är vanligare bland män i mindre städer och på landsbygden.

Analys av sambandet mellan nikotinvanor och utbildningsnivå visar tydligast samband för cigarettrökning och vejping, där lägre utbildningsnivå är kopplad till en högre sannolikhet att använda dessa produkter. För snus, särskilt vitt snus, är sambandet med utbildningsnivå svagare.